

ALBINA

REVISTA SAPTAMINALA A AȘEZĂMINTELOR CULTURALE

Seria II • Anul 65 • Nr. 798 • Joi 11 aprilie 1963 • 8 pagini — 15 bani

APRILIE

Fotografie de T. Ioaneș

PRIMUL VERS AL POEMULUI COSMIC

Dacă atâtea date de răscruce ale astronomiei au rămas numai în manualele de specialitate, cunoscute de cercuri restrinse de specialiști, data de 12 aprilie 1961 a intrat, direct și firesc, în conștiința întregii omeniri, cu forța unei realizări în care s-a întrupat un vis milenar. Când, în dimineața acelei zile de neuitat, posturile de radio au început să transmită, în lungul și în latul Pământului, știrile primite din Cosmos, de la primul om ce se ridicase victorios în înălțimile cerului, oamenii au simțit că asistă la nașterea unei epoci noi: începutul istoriei umane a Cosmosului.

Tainele sistemului solar au început să fie destrămate, o dată cu prima privire omenească de dincolo de atmosferă. Mai întâi, Luna a primit mesajul gravat cu semnele simbolice ale secerii și ciocanului. Apoi, vocea lui Gagarin a anunțat: „Zborul se desfășoară normal!” Era oare normal ca un om să zboare în Cosmos? Pentru știința și tehnica sovietică, da! Era normal, deoarece zborul era pregătit de mult, încă de pe vremea lui Țiolkovski, era pregătit de întreaga dezvoltare a societății sovietice. Iuri Gagarin era primul cercetaș al unei culturi și civilizații bazate pe efortul conștient și entuziast al milioanei de oameni liberi. De atunci, „zborul s-a desfășurat normal” încă de câteva ori, înscriind în memoria umanității numele lui Titov, Popovici și Nikolaev, oamenii care au strălucit pe boltă asemeni stelelor. Pe drept cuvânt poezii le-au închinat versuri, și le vor mai închina.

Poezii au colindat printre stele veacuri la rând, cu puterea fanteziei lor, iar cuvintele cosmonauților sovietici nu erau, pentru ei, decât versurile unui poem nemuritor, izvorite dintr-o realitate abia bănuțată pînă atunci, dar totuși necunoscută. De aceea, data de 12 aprilie 1961 a răsunat ca primul acord al marelui poem cosmic, în care se împleteau vechi năzuințe. Astronomii știau, prin deducții, că planeta noastră, privită din depărtare, are culoarea albastră. Dar Gagarin a fost primul om care a văzut Pământul strălucind în această culoare, simbolul Păcii. Și, prin ochii lui, populația globului a avut, deodată, imaginea păcii universale, pentru domnia căreia Uniunea Sovietică a depus eforturi neîncetate încă din primele zile ale existenței ei. Dacă n-ar fi decât această viziune, și încă data de 12 aprilie 1961 ar rămîne în calendarul nostru. Dar istoricul zbor al lui Gagarin înșeamnă mult mai mult. El ne-a arătat, încă o dată, cît de uriașe sînt forțele omului, cît de nestăvilit este mersul ascendent al științei puse în slujba binelui omenirii. Inima omenirii a bătut mai tare în acea zi și viitorul ne-a apărut mai limpede. Au trecut de atunci numai doi ani, și cerul a primit vizite din ce în ce mai cutezătoare. Drumul deschis de Gagarin va duce departe, dincolo de limitele sistemului solar și, într-un viitor îndepărtat, dincolo chiar de limitele galaxiei. Dar și atunci, peste mii de ani, ziua de 12 aprilie va fi însemnată cu roșu.

MIHU DRAGOMIR

STRĂLUCIND, LUMINÎND...

Strălucind, luminînd
Peste hăuri albastre,
Lumii pace vestînd,
Rîndunelele noastre!

...Și se-nalță în stol
Argintiu de metale,
Prin văzduhuri ocol
Dînd planetei natale!

De pe Volga zbugnesc,
De sub roșil drapele

Și pa ruski vorbesc,
Licărînd printre stele.

Tot mai sus, de aici,
Vor porni mai departe
Rîndunici, rîndunici
Către Venus și Marte.

Rîndunici de argint
Către streășina Lunii,
Luminînd și vestînd
Primăvara Comunii!

VICTOR TULBURE

DIN SUMAR:

- pagina a 2-a Căminul cultural și dezvoltarea fermei de păsări
- pagina a 3-a Știința în sprijinul pomi-viticulturii
- pagina 4-5 „Pe urmele lui Creangă”
~ de Constantin Prisnea
- „Ochii lui Vălean”
~ povestire de Eusebiu Camilar
- pagina a 6-a „De toate pentru toți”
- pagina a 7-a Coasta de Fildes
~ de V. Iordanski

Căminul cultural și dezvoltarea fermei de păsări

Anul trecut, gospodăria colectivă din Girișu de Criș a crescut 486 de găște. Din penele vindute gospodăria a recuperat toate cheltuielile făcute cu procurarea și îngrijirea bobocilor. Cîștigul era vizibil. Cele câteva sute de găște n-au costat propriu-zis nimic. Văzînd acest lucru, colectivisti au început încă din toamna trecută să discute despre dezvoltarea creșterii păsărilor în gospodăria lor. Le arătase experiența proprie cît de rentabilă e această ramură de producție, aflaseră și despre veniturile mari obținute în alte gospodării. Își puneau întrebarea: de ce să nu avem și noi o fermă de păsări dezvoltată?

Căminul cultural din comună n-a rămas în afara acestor frământări. A răspuns prompt, cu manifestări interesante legate de această preocupare a colectivistilor. Și ca un prim pas, în luna decembrie a anului trecut, la invitația căminului cultural, a poposit în comună profesorul Dumitru Fîru, de la Institutul Agronomic din Timișoara, să le vorbească colectivistilor despre organizarea fermelor de păsări și despre rentabilitatea acestui sector. Deoarece colectivisti din gospodăriile vecine din Cheresig, Toboliu și Tărian se interesau și ei de creșterea păsărilor, căminul cultural din Girișu i-a invitat și pe ei la această întîlnire.

Timp de cîteva ore s-au sfătuit atunci președinții, inginerii, brigadierii și colectivisti din aceste gospodării cu conferențiarul Dumitru Fîru cum e mai bine să pornească la drum, cum să folosească condițiile locale prielnice pe care le au pentru creșterea păsărilor și îndeosebi a găștelor și rașelor. La această întîlnire Gavril Rugea, directorul căminului din Girișu de Criș s-a angajat ca și în continuare munca culturală să sprijine străduințele colectivistilor pentru creșterea unei puternice ferme de păsări. După cîteva zile, căminul a și început o activitate susținută în această privință. Inginerul zootehnic Ion Danciu a vorbit colectivistilor, cu ocazia difuzării manifestării, despre rentabilitatea creșterii păsărilor, despre măsurile ce trebuie luate în gospodărie pen-

tru continua dezvoltarea sectorului avicol. În serile de iarnă, la cele 28 de cercuri de citit s-a discutat de multe ori și despre această problemă. Discuțiile erau prilejuate nu numai de citirea unor broșuri sau articole din ziare, ci și de cele patru diafilme care au fost proiectate la aceste cercuri și din care oamenii au aflat cum se construiește un adăpost ieftin și corespunzător pentru păsări, cum trebuie îngrijii și hrăniți puii și alte lucruri legate de această îndeletnicire. La cercurile de citit din casele colectivistilor Filip M. Petru și Gheorghe Tiurle lecturile și vizionările diafilmelor s-au transformat în adevărate „seri de calcul”, privind veniturile pe care le-ar obține gospodăria crescînd mii de păsări. Aceste calcule au fost inițiate îndeosebi de Ion Fehete și de crescătorea de păsări Marta Pele, și ele au contribuit la convingerea celor prezenți de importanța creșterii în gospodărie a unui număr cît mai mare de păsări.

În zilele cu manifestări culturale mai de amploare, la șezători și în cadrul serilor culturale, colectivisti au ascultat cu regularitate „jurnalul gospodăriei”. La rubrica „Știați că” a acestui jurnal erau expuse alternativ de către diferiți prezentatori, multe lucruri interesante legate de creșterea păsărilor. Bunăoară, colectivisti au putut afla ce venituri se pot obține crescînd 5 000, 10 000 sau 15 000 de păsări, ce cîștiguri se pot realiza din creșterea găinilor pentru carne sau pentru ouă și informații despre succesele unor gospodării în dezvoltarea acestei ramuri de producție. Brigada artistică în noul său program a inclus și un moment legat de creșterea păsărilor, prezentînd deseori spectacole nu numai pe scena căminului cultural din comună, ci și pe cele din satele Tărian, Toboliu și Cheresig.

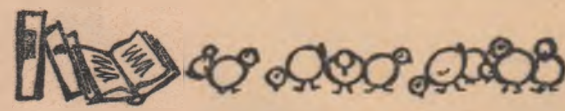
Atît aceste manifestări culturale cît și cele care au mai avut loc au contribuit la creșterea unei atmosfere deosebit de favorabile pentru dezvoltarea fermei de păsări. De pildă, la recenta consfătuire organizată în Girișu de Criș pe problema creșterii păsărilor, colectiviste au vorbit despre marile posibilități pe care le are gospodă-

ria pentru dezvoltarea sectorului avicol. Colectivistele Elena Munteanu, Maria Torjoc, Etelca Durghiu, Maria Luncan și altele, care au participat la conferințele și manifestările culturale, au cerut să lucreze ca îngrijitoare de păsări.

Participanții la consfătuire nu au privit creșterea păsărilor numai ca o problemă de rentabilitate, ci și ca o contribuție însemnată la aprovizionarea oamenilor muncii de la orașe. În cuvîntul lor, multe delegate și-au luat angajamentul să crească păsări și în gospodăria lor personală și să valorifice prin cooperativă un număr cît mai mare de păsări și ouă. Așa, de exemplu, colectivista Marta Tiurle s-a angajat ca în afară de produsele din sectorul avicol pe care le va valorifica gospodăria colectivă, să valorifice și ea în acest an, prin cooperativa din comună, 150 de ouă și 15 kg carne de pasăre din gospodăria personală.

Anul acesta gospodăria colectivă din Girișu de Criș va crește 8 000 de pui, dintre care 2 000 boboci de gîscă. O parte din pui vor fi valorificați, iar un număr mare de găini și găște va fi reținut pentru mîncă. Prevederile planului au și început să se realizeze. Marta Pele, crescătorea de păsări, îngrijește în prezent nu numai găștele pe care le are gospodăria din anul trecut, ci a pus sub cloști primele 300 de ouă de gîscă din cele 900 pregătite în acest scop. Gospodăria își asigură din producție proprie 50 la sută din bobocii de gîscă, iar restul urmează să-i cumpere. La gospodăria din Girișu de Criș va sosi în curînd primul lot de 2 000 pui de găină de la incubatoarele gospodăriei de stat din Iojia. Se lucrează la amenajarea puiernițelor (vărui, mărirea ferestrelor, acoperirea podelei cu carton asfaltat etc.). Sînt asigurate, de asemenea, concentratele (ovăz, porumb, țărițe etc.) și alte alimente necesare hrănirii puilor. Crescătorele de păsări așteaptă cu nerăbdare primii pui.

R. IARAI

Harnice activiste culturale din satele Olteniei

Cîndva, un profesor plictisit și bătrîn ne-a arătat pe hartă Oltenia ca pe o regiune înapoiată și atît de săracă încît bărbații lăsau în urmă nevestele, copiii și satele ca să vîndă, împovărați sub cobilițe, zarzavaturi și covrigi pe străzile Capitalei.

La aceste lucruri și la multe altele mă gîndeam în seara aceea la Stoenest, cînd la căminul cultural s-a aprins lumina electrică pentru prima oară... Se desfășura simpozionul „Să ne cunoaștem patria” în fața a peste 100 de cetățeni. Un grup de profesoare venite de la Caracal prezenta materiale interesante despre geografia țării, despre flora și fauna ei, despre dezvoltarea ei economică și social-sanitară.

Poate emoția pricinuită de lumina albă, potolită, a becului electric, ori poate atenția cu care oamenii ascultau ca pe o poveste, propria lor poveste, despre schimbările din viața lor, au făcut ca seara aceea să aibă o semnificație deosebită.

★

— Unde mergi, voinicule? întreb pe unul din copiii ce urcă scările spre căminul cultural din comuna Redea...

— Merg s-o caut pe tovarășa Sevastița, directoarea...

— A cui directoare?

— A căminului! Dar, matale, cine ești? Vii de la oraș?

— De ce mă întreb?

— Păi, dacă n-o cunoști pe tovarășa Sevastița?!...

Remarca ținului am înțeles-o după ce am cunoscut-o. Tînără, înaltă, frumoasă, cu părul negru și ochii luminoși, albaștri, ea impune de la început. Cînd îți vorbește cu însuflețire despre programul de la căminul cultural, despre proiectele de viitor înțelegi că numai cine iubește această muncă, cine vede frumusețea ei, poate să o facă așa cum o cer vremurile noastre. De la început trebuie spus că dacă activitatea căminului cultural este variată și interesantă, dacă numărul participanților la acțiunile lui este în continuă creștere, aceasta se datorește orientării bune pe care directoarea căminului cultural o dovedește, axînd manifestările de la cămin pe problemele cele mai arzătoare ale comunei.

Și care este cea mai arzătoare problemă a colectivistilor? Creșterea și înflorirea colectivei. De aceea

planul de producție al g.a.c. se află și la căminul cultural, cifrele de plan sînt aici cunoscute, problemele de producție ocupă un prim loc și temele expuse vin să sprijine direct bătălia pentru producții sporite, pentru aplicarea metodelor înaintate.

Tot la directoarea căminului găsești (așa cum ar trebui să fie pretutindeni) evidența cercurilor de citit. La cele 20 de cercuri se prezintă materiale pe cele mai variate teme: probleme ale politicii interne și internaționale, agrotehnică, educație cetățenească, combaterea misticismului și a superstițiilor, educația gospodărească, sanitară etc. Tot cu tovarășa Sevastița alături am ascultat discuțiile ce s-au purtat la cercul de citit nr. 3, (cu 23 participante),

cerc condus de învățătoarea Neda, unde, pornind de la tema expunerii „Prietenia între mamă și fiică”, s-a ajuns la ceea ce constituia mîndria tuturor colectivistilor: viața nouă a satului colectivizat.

Extrag din caietul acestui cerc de citit cîteva din temele expuse din vară și pînă acum. Dezvoltarea avutului obștesc al g.a.c.; itinerarii indoneziene; conservarea legumelor; situația internă și internațională; importanța zilei de 7 Noiembrie; autoritatea părinților; curățenia, armă de luptă pentru sănătate; îngrijirea păsărilor iarna; despre vrăji și doftoroaie etc.

★

Puțini din cei ce trec cu trenul prin orașul Turnu-Severin — port

Echipa de dansuri din Ilovăț, raionul Turnu-Severin, s-a prezentat la faza intercomunală cu o reușită suită de dansuri locale.

la Dunăre — bănuiesc că numai la 30—40 km, de oraș, te afli la munte, în locuri cu un pitoresc deosebit.

Aici, în munte, la Ilovăț, am întîlnit alte activiste culturale, pline de dragoste pentru munca lor. Trebuie să vorbesc mai cu seamă despre învățătoarea Maria Răducanu care ar putea fi criticată pentru că nu respectă indicațiile doctorului, care îi cer odihnă și iar odihnă... dar cum s-o cerți cînd vezi bucuria ce-i luminează ochii cînd se adună colectiviste și ea le vorbește despre vreo temă înscrisă în planul căminului cultural?

Într-o seară, am privit-o mult și am admirat-o pentru însuflețirea pe care o pune în această activitate. Erau laolaltă, vreo 40 de femei, adunate la sfatul gospodinei și ascultau o conferință...

Pe o lampă de gaz fusese pusă la fierț o ciorbă de perișoare... Pînă atunci învățătoarea explicase pe îndelete metoda de preparare și insistase îndeosebi asupra rolului legumelor în alimentația copiilor.

Poate că unora „sfatul gospodinei” le pare sărac în conținut; poate cred că a aduna femeile seara numai pentru a le învăța cum se prepară o ciorbă este o greșală... Pentru aceștia ar fi bună o demonstrație făcută aici, la Ilovăț... În aceste locuri de munte, gospodăriile colective sînt tinere, de-abia împlinesc un an de la înființare. Oamenii trăiesc mai bine ca în trecut, cresc, învață. Tocmai de aceea organizarea felului de trai, hrana rațională, educația sanitară, sînt tot atît de importante ca și alte aspecte ale muncii cultural-educative de masă.

Tot aici, la Ilovăț, aveam să mai aflui un lucru foarte interesant. Spre deosebire de anii trecuți cînd munca culturală se ducea la centrul de comună, găsești și în satele aparținătoare o viață culturală bogată, cu forme variate și atrăgătoare. Între acestea este și satul Racova, așezare veche, cu casele sus pe o culme ori pe alta, răzlețite parcă la întîmplare. Pe mijlocul uliței, un pîru bogat în ape. O moară de apă, veche, te-ar transpune în anii veacurilor trecute, dacă n-ai ști că aici lucrează brigada a III-a a g.a.c. din Ilovăț, și că preocuparea centrală a „casei de citit” sau cum am numit-o noi „filiala căminului cultural” este dezvoltarea conștiinței socialiste a colectivistilor. Aici, la cele două cercuri de citit ce se țin în școală, participă cîte 40 de colectivisti, iar duminica, sala ce servește drept cămin cultural, e plină ochi și conferințele sînt ascultate întotdeauna cu interes...

TANIA LOVINESCU

ȘTIINȚA ÎN SPRIJINUL POMI-VITICULTURII

Sprijin științific acordat gospodăriilor colective

Prin încheierea colectivizării agriculturii în țara noastră, s-au creat condiții optime pentru aplicarea rezultatelor științifice în producție. În vederea obținerii unor recolte mari de legume, fructe și struguri Institutul de cercetări hortiviticele a organizat anul acesta peste 120 loturi demonstrative în gospodăriile agricole colective, unde se vor încerca soiuri noi și metode agrotenice noi.

În afară de aceasta la institut s-au format colective de cercetători care dau îndrumare tehnico-organizatorică de specialitate gospodăriilor colective din bazele pomiviticele.

Astfel, cercetătorii secției de legumicultură au sprijinit efectiv campania de producere a răsadurilor în gospodăriile agricole colective din raioanele Capitalei, precum și în cele din raioanele Zimnicea și Alexandria. În această acțiune s-au dat soluții practice pentru folosirea economică a îngrășămintului natural, pentru construirea răsadnițelor semiîngropate, pentru înlocuirea la sere a sticlei cu polietilenă.

La gospodăria agricolă colectivă Jilava s-a organizat un instructaj special unde specialiștii au făcut demonstrații practice în legătură cu modul cum se construiesc diferite tipuri de răsadnițe, cum se confecționează ghivece nutritive cu mașina și mai ales s-au discutat o serie întreagă de probleme cu privire la măsurile agrotehnice care trebuie aplicate în vederea obținerii unui răsad vișoros și sănătos.

În gospodăriile agricole colective cu caracter pomicol și viticol s-au dat îndrumări tehnice în legătură cu modul cum trebuie executate tăierile la pomi și vița de vie în urma temperaturilor scăzute din iarna aceasta.

Cercetătorii științifici din Stațiunile Voinești, Bistrița, Drăgășani, Odobești, Valea Călugărească și altele, au executat împreună cu colectivității controale în livezile gospodăriilor din localitățile respective pentru a constata felul cum au rezistat pomii la ger, ca și în vederea aplicării tuturor măsurilor agrotehnice care să ducă la realizarea producțiilor planificate.

Îndrumarea științifică acordată gospodăriilor colective de către Institutul de cercetări horti-viticele este o dovadă a legăturii tot mai strânse dintre știință și producție în țara noastră.

Pagină realizată de :

ing. L. VĂLEANU, ing. E. NEGREANU, ing. V. COCIU și ing. O. IORDĂCHESCU, cercetători științifici la I.C.H.V.

Tinerele Valeria Anton și Maria Gheorghe, de la G.A.C. Otopeni, la ora de lucrări practice la I.C.H.V.

Se studiază o secțiune în mugurele unui pom fructifer. La microscop ingenera E. Bumbac de la I.C.H.V.

Microraiionarea soiurilor de pomi

Specialiștii pomiculturii destășoară, în prezent, o largă acțiune în scopul raionării soiurilor de pomi, adică al stabilirii celor mai bune soiuri pentru fiecare regiune, raion, bazin pomicol sau comună. Această acțiune a căpătat denumirea de microraiionare. Microraiionarea trebuie înțeleasă în primul rând ca o acțiune de extindere a vechilor bazine pomicole, de înființare a noi bazine în regiunile favorabile, de folosire în bazinul respectiv a numai câtorva soiuri care au mare căutare.

Experiența adunată de cercetători pe baza studiilor și observațiilor de la stațiunile pomiviticele înghăduie deja să se delimiteze zonele cele mai prielnice pentru fiecare soi. Așa, de exemplu, soiul de prun Tuleu gras dă fructe de cea mai bună calitate atunci când este cultivat în zone mai calde, cu altitudine sub 300 m. De asemenea, soiul Agen dă producții foarte bune și de calitate numai în zona podgoriilor și mai spre sud, unde găsește căldură suficientă. Au mai fost scoase în evidență o serie de alte soiuri cu coacere timpurie de mare valoare pentru consum în stare proaspătă cum ar fi: RIVERS timpuriu, Tuleu timpuriu, Timpurii de Albach și altele. Numai în cursul anului 1962 Institutul de cercetări horti-viticele, prin stațiu-

nile sale a pus la dispoziția gospodăriilor de stat și colective peste 60.000 pomi din aceste soiuri. Calitatea merelor variază mult de la un centru de cultură la altul. Degustările care s-au făcut la I.C.H.V. au arătat că cele mai bune mere Ionathan din țară se obțin în comunele Galicea-Horezu, Lăică-Mușcel, Voinești-Tirgoviște, Merișani-Curtea de Argeș, Clucereasa-Pitești, Tigveni-Curtea de Argeș, Halinga-Turnu Severin, Pucioasa și alte localități din regiunea subcarpatică meridională.

În Transilvania există de asemenea câteva localități în care soiul Ionathan asigură fructe de calitate excepțională și anume: Dumbrăveni, Dej, Apold-Sighisoara, Ticău (Maramureș) și altele.

În aceste localități soiul Ionathan trebuie plantat în proporție de 70-80 la sută din totalul pomilor, celelalte soiuri având mai mult rol de polenizatori.

În ceea ce privește soiurile Red Delicious, Golden Delicious, Richared, Melba și altele, ele dau fructe de cea mai bună calitate în localitățile unde temperatura medie zilnică în perioada înfloritului este de 12-13 grade, iar verile nu sînt prea călduroase, dar cu toamne lungi.

Astfel de localități sînt în regiunea Hunedoara (Geoagiu, Orăștie, Homorod, Cristur etc.),

regiunea Maramureș (Seni, Petin etc.), partea de sud a regiunilor Argeș, Ploiești și vestul regiunii Galați (Focșani, Odobești etc.), precum și în regiunea Iași.

În pepinierele stațiilor experimentale pomiviticele Voinești, Bistrița, Geoagiu, Cluj, Iași, Fălticeni se înmulțesc aproape numai aceste soiuri. Astfel, în toamna anului 1963 vor putea fi predați gospodăriilor agricole colective circa 300.000 pomi din soiurile citate, în afară de ramurile altoi care vor fi puse la dispoziția pepinierelelor.

Din soiurile de piersic, care s-au dovedit de mare perspectivă pentru condițiile de la noi, menționăm: Amsden (Selecția Geoagiu), Morettini 1, Morettini 11/20, Soci, Raza de soare, Elberta, Campion și altele. Vor trebui răspindite mult în cultură soiurile cu coacere timpurie și cu pulpa galbenă-tare.

La cais se va pune accent în viitor pe soiurile: Timpurii de Arad (Selecția Geoagiu), Ambrozie, Luizeț sau create în țară de către cercetătorii de la I.C.H.V.: Centenarul Unirii, I.C.H.V.-39, Mărculești 19 etc.

Majoritatea soiurilor citate sînt înmulțite masiv în pepinierele I.C.H.V. și studiate în culturi comparative cu alte soiuri noi de calitate superioară obținute de cercetătorii noștri, în vederea extinderii lor în culturile unităților agricole socialiste.

Supunerea pomilor timp îndelungat la temperaturi apropiate de punctul critic (-35°C) produce degerarea mugurilor floriferi și în unele cazuri a ramurilor de 1, 2, 3 și chiar 4 ani.

Cum se explică aceste vătămări? În mod obișnuit pomii sînt adaptați la iernile noastre rezistînd la temperaturile scăzute pînă la anumite limite, în funcție de locul de origine în care s-au format ei în decursul timpurilor. Astfel mărul și

Efectele gerului la pomi...

...și înlăturarea lor

prunul, formați în zonele temperate cu ierni aspre, rezistă mai bine la geruri decît piersicul, migdalul sau smochinul de exemplu, care s-au format în zonele calde. Pregătirea pomului pentru iernare se face treptat începînd încă de la sfîrșitul verii, prin concentrarea sucurilor din celule, adică acumularea unei cantități mai mari de amidon și alte substanțe și reducerea cantității de apă.

La scăderi de temperatură mai mari decît acelea pe care le poate suporta planta, cum a fost iarna trecută, celulele pierd chiar și apa normală pe care o au, producîndu-se așa-zisul fenomen de deshidratare.

Ca urmare, la unele specii și soiuri se va produce căderea mugurilor floriferi înainte de înflorire, înflorirea dar uscarea florilor înainte de a lega fructe, înflorirea, legarea fructelor în diferite faze de dezvoltare și căderea acestora etc.

Explicația acestor fenomene este simplă. Pornirea vegetației are loc pe seama substanțelor de rezervă care se află în muguri, ramuri și rădăcini, dar pentru ca ea să continue este necesară o circulație intensă de apă și substanțe hrănitoare de la rădăcini la frunze. Pentru a ajuta acest proces vom face văruierea trunchiului, săpatul adînc al solului în jurul pomului asigurîndu-se astfel o bună dezvoltare a sistemului radicular. Prin văruiere se reduce tîria razelor solare de pe trunchi și ramuri, ceea ce înlesnește o mai bună circulație prin vasele lemnoase, o refacere mai rapidă a unor leziuni ale celulelor, în afară de faptul că se distrug o serie de ciuperci și ouă ale insectelor care ierneză pe scoarță. O deosebită importanță o are sistemul de tăiere a ramurilor în funcție de gradul lor de vătămare. Aceste operațiuni și altele, făcute la timp vor înlătura efectele gerului, asigurînd o bună producție de fructe.

STATIUNEA

...conținutul de vitamina C de la 31 soiuri de măr, studiate recent în bazinul pomicol Bistrița, regiunea Cluj, a variat de la 3,5 mg la sută (soiul Pătul) la 16,6 la sută (soiul Wagener, premiat)? Se remarcă prin conținut bogat în vitamine soiurile Böhmer, Tare de ghindă, Renet de Champagne, Frumos de Boskoop, Banana de iarnă și altele.

...la stațiunile experimentale pomiviticele se acordă o mare atenție obținerii de soiuri noi de pomi, mai bune decît cele existente? La sfîrșitul anului 1962 în livezile și pepinierele experimentale existau 141.343 de plante hibride, dintre care 20.583 au intrat pe rod.

...prin aplicarea a 20 tone de gușoi la hectar, 3.000-5.000 litri mușt de bălegar (diluat cu o cantitate dublă de apă), 60-100 kg fosfor, 40-80 kg potasiu și 60-120 kg azot, la Stațiunea experimentală pomiviticele Voinești s-au obținut timp de 6 ani la rînd, recolte mari de fructe, la soiul de măr Ionathan? Producția medie anuală pe această perioadă a fost de peste 18.000 kg de mere la hectar, iar producția maximă de 41.846 kg/ha.

In drum către Fălticeni și către Suceava, cu treabă sau fără, mă abat întotdeauna și pe la Tirgu-Neamț. Niciodată n-aș putea să mă lămuresc pe mine și cu atât mai virtos pe alții din ce anume pricină. Intru de fiecare dată în căsuța lui Creangă de la Humulești și mă reped pentru mai multă sau mai puțină vreme și pe la Mănăstirea Neamțului, Din șoseaua colbăită sau plină de glod a vinătorilor privesc amuțit de emoție și admirație zidurile Cetății Neamțului. Merg în tăcere, nu schimb nici o vorbă cu Ionică, tovarășul meu de drum, pentru că la ureche-mi povestește șoptit Creangă: „Din sus de Humulești vin Vinătorii Neamțului, cu sămînță de oameni de aceia, care s-au hărțuit odinioară cu Sobietzki, Craiul Polonilor... Iar de-asupra Codrenilor, pe vârful unui deal nalt și plin de tihărași, se afla vestita Cetatea Neamțului, îngrădită cu pustiu, acoperită cu fulger, locuită vara de vitele fugărite de strechie și străjuită de cencele și vindereii, care-au găsit-o bună de făcut cuiburi într-însa... Dar asta nu mă privește pe mine, băiet din Humulești. Eu am altă treabă de făcut; vreau să-mi dau sama despre satul nostru, despre copilăria petrecută în el și asta-i tot”. Și deodată versurile de început ale poeziei lui Bolintineanu, versuri care încintaseră anii copilăriei noastre:

„Pe o stîncă neagră într-un vechi
castel
Unde cură-n vale un rîu militel
Plînge și suspină tînăra domniță...”

și pe care pînă aici le mai știam doar, au început să se adune în memoria obosită și treptat, treptat să se reinchege, să se reconstituie bucată cu bucată:

„Însă doamna soacră lingă ea
veghează
Și cu dulci cuvinte o îmbărbătează...”

Un orologiu sună noaptea jumătate,
La castel în poartă oare cine bate?”

Cine nu-și mai amintește oare de cuvintele lui Creangă din „Amintiri”. „Cîți domnitori și mitropoliți s-au rinduit la scaunul Moldovei, de cînd e țara asta, au trebuit să treacă măcar o dată prin Humulești spre mănăstiri. Apoi unde pui cealaltă lume care s-a purtat prin satul nostru, și tot lume mai mult bogată și aleasă; mă rog, la Mănăstirea Neamțului: icoană făcătoare de minuni, casă de nebuni, hram de Ispas și iarmaroc în tirg, tot atunci...” De data asta nu umblam nici după icoana făcătoare de minuni, și nici la hram nu mă duceam, pînă la Is-

Pe urmele lui Creangă

de CONSTANTIN PRISNEA

pas mai urmînd să treacă vreme. De casă de nebuni mă feresc pe cît pot, iar iarmaroc la tirg astăzi n-are cum să fie, pentru că e sîmbătă. Veneam de la Brusturi. Și mă îndreptam către Mănăstirea Neamțului.

La Brusturi m-am oprit și-am participat o bucată de vreme la adunarea generală a gospodăriei colective. Se prezentase darea de seamă a consiliului de conducere pe trimestrul întii și planul de măsuri pentru muncile de primăvară. Erau tocmai la discuții, cînd am intrat în sala căminului cultural în care se ținea adunarea.

Planul de măsuri a fost bun — spunea vorbitorul. Pămîntul e tot la grămadă, să venim cu toții la lucru și cît mai devreme.

Aș propune, pentru că sintem aici sub poala pădurii și munții se apropie pînă-n marginea satului și mai vine cîte-un curent de-aista rece dinspre Finlanda, să ne grăbim cu însămintările. Să ieșim cu tractoarele, cu vitele, cu mare, cu mic și să sămănăm cît mai neîntîrziat.

— Propun ca toți oamenii să lu-

creze bine — spunea alt tovarăș, Vasile Ionel. Dacă într-o gospodărie mică bărbatu', femeia și copiii n-or trage toți laolaltă — și unul o trage hăisa iar altul ceala, atunci treaba nu poate să meargă. Tot așa și-n gospodăria noastră...

Damian Ion ceru cuvîntul. E invalid de război. Îi lipsește un picior. Avea un cal pe care l-a dat la gospodărie.

— Gospodăria l-o tăiet și l-o dat la cîni. Pe urmă l-o desfigurat. Eu dacă n-am chicior — pentru mine calu-i ca și chiciorul. Unii au nevoie de vacă, eu am nevoie de cal.

Acuma mi-am cumpărat alt cal, ca să am cu ce umbra.

— Așa bun era calul — se amestecă altul — că atunci cînd a suflat președintele, o chicat calul lui Damian.

Cineva propuse să se desfunde șanțul dinspre Drăgănești, pe care tractoriștii care au arat astă-toamnă l-au astupat. Altfel o să rămînă sacara sub apă.

Am părăsit adunarea, pentru că afară se innopta și dealul dinspre Răucești fusese troienit de viscolul din după-amiaza aceea. Se făcuse întuneric bine și în fața bibliotecii din Vinătorii Neamțului se aflau cîțiva cetățeni, tineri mai ales. M-am oprit, le-am dat bună seară și i-am întreat cît mai are de gînd să stea iarna asta pe la dinșii. Unul mi-a răspuns:

— Cum să se ducă și unde? Cine o ia, dacă-i așa de ră.

Am intrat în biblioteca scundă și în cămăruța din fund am găsit un grup de tineri care jucau șah. Alții, mai mult elevi, se îngrămădeau în jurul tovarășului Oancea Constan-

tin, care-i bibliotecar aici în Vinătorii, de vreo cincisprezece ani. Biblioteca era în plină activitate. Și cu toate că Oancea era ajutat de Oancea Claudia din colectivul de bibliotecari voluntari și care nu-i nici un fel de neam cu dînsul, pe frunte i se văd mărgele de sudoare. Primește cărțile de la cititori, scoate fișele lor dintr-o cutie, tixită, face însemnările trebuitoare care să arate înapoierea cărților, întrebă pe fiecare dacă i-a plăcut cartea sau cărțile; dacă a cetit-o ea sau mama; și ce dorește să împrumute, dacă are o preferință anume, sau vrea să i se recomande.

Am încercat să-l ajutăm pe tovarășul Oancea, și am recomandat copiilor „Amintirile” lui Creangă. Au rîs cu gura pînă la urechi. Nu există nimeni pe aici care să nu-l fi citit. O elevă dintr-o șaptea, Coșofreț, vrea „Nada Florilor” și „România pitorească”. Lipsesc din bibliotecă, sînt împrumutate și Oancea-i necăjit. Am cercetat, cu învoierea tovarășului Oancea, cîteva fișe de cititori mai vrednici. Iată pe a lui Ursache Gh. Mihai. Poartă numărul 150. Din ianuarie și pînă azi, 30 martie, a citit 20 de cărți. Și alături de „Învățătura marxist-leninistă despre Partidul clasei muncitoare” și de „Cultura plantelor”, tovarășul Ursache a împrumutat „Nava cosmică satelit” și „Ierburile de leac”. Kataev stă pe fișa lui Ursache alături de Jules Verne și Dostoievski alături de Walter Scott. Este extraordinară și te bucură din toată inima această dorință de cultură, de cunoaștere, de căutare care s-a cuibărit în mintea unei mari părți a țărănimii noastre noi, colectiviste.

A Tudosiei Vasile are 21 de ani și lucrează la o întreprindere industrială a Cooperatiei. El a citit în același interval de timp șaptesprezece cărți. Mai mult decît una pe săptămînă. „Omul invizibil” de Wells se-mpacă bine cu „Cinci săptămîni în balon”, tot așa precum „Pregătirea însămintărilor” se completează cu „Întreținerea culturilor”, iar „Tăunul” lui Voinic cu „Vulpile în vie” a lui Feuchtwanger.

Și flăcăii îmi vorbesc în continuare despre un proces literar pe care l-au organizat în jurul „Destinului” lui A. Mihale.

La biblioteca din Vinătorii Neamțului cu cele trei filiale din Lunca, Nemțșor și Drehuța, au fost înscrși anul trecut 2.662 cititori, care au împrumutat 33.358 cărți.

Am părăsit Vinătorii și peste o jumătate de ceas eram la Mănăstire. La intrarea în arhondaric ne-a întâmpinat un călugăr zgribulit și el de frigul care nu mai contenea. I-am dat bună seară și l-am întreat:

— De ce, părinte, nu mai faceți vreo slujbă să se termine iarna asta?

— Ehei! — mi-a răspuns el, sprinten. — Dacă nu face asta știința, ce să mai facă saraca credința... Călugărul meu avea dreptate.

LUDOVIC BALOGH

În zori
(linogravură)

VEGETARIANUL

L

a vîrstă de cinci ani, Lăzurcă a rămas orfan de tată. Maică-sa s-a măritat a doua oară și, ca să scape de el, l-a dat la stăpin. Anii au trecut și băiatul s-a făcut mare și chipeș.

Cel care l-au cunoscut în tinerețe pe Mihai Lăzurcă spun că de la o porție de cîrnați i s-ar trage viața lui neroadă, lipsită de bucurii. Împlinise douăzeci și opt de ani, era de-acum flăcău tomnatic, dar nu se gîndea încă nicicum să-și rostuiască viața. Puținul pe care-l cîștiga, îl cheltuia cu petrecerile și cu vădanele. Făcea paradă de tinerețea lui, numai ca să nu se dea de gol în fața satului, să nu se oblicească cumva că-i îndrăgostit lulea de una din fetele lui Părăscuță la care slugărea de ani de zile. Dar așa cum se întimplă de obicei, ceea ce îndrăgostii cred că acum au aflat, satul o știe de mult.

În fiecare sîmbătă seara, flăcăul își primea de la Părăscuță simbria și o porție de cîrnați prăjiți pe fasole bătută. Aceasta le-a fost înțelegerea de la bun început și Părăscuță îi dădea porția aceasta ca un fel de tain al hărniciei de care dădea dovadă. I-o aducea la grajd una din fetele lui, că avea trei și toate bune de măritat, și Lăzurcă minca porția, plin de el, de față cu celelalte slugi...

— De ce nu te cheamă în casă? — l-a întreat într-o zi una din slugi.

— Ce treabă am? — s-a răoit Lăzurcă.

— Să stai cu socru-tău la masă! Acuma, de...

— O să mă cheame! — le-a zis flăcăul sigur de el. — O să vedeți voi c-o să mă cheame!

Intr-adevăr, în sîmbăta următoare, Părăscuță l-a chemat în casă. L-a luat cu binișorul și l-a întreat de una, de alta, ba au și cîntit un pahar

de rachiu împreună, încît Lăzurcă nu mai știa ce să creadă. Toate au mers bine pînă a venit vremea să se socotească.

— Să ne socotim, ce zici? l-a întreat Părăscuță.

— Apoi n-ar fi rău! s-a învoit Lăzurcă.

Stăpînul casei a scos dintr-un sipet un teanc de hîrtii de-o sută.

— E! E ceva bănet — și-a dat cu părerea Lăzurcă. — E o sumă frumușică!...

— Porția ta de cîrnați! l-a lămurit pe scurt Părăscuță.

Lăzurcă se uita la stăpin, clipea des din ochi și simțea cum pămîntul se clatină sub el ca un leagăn.

— Mi-i dai mie? — a întreat el năuc.

— Ihi! Am auzit că vrei să te însori, o să-ți prindă bine, nu-i așa?

Lăzurcă a amuțit. În clipa aceea, aleasa inimii lui a intrat pe ușă cu porția mult rîvnită de cîrnați pe tavă. Alături, aburea mămăliguța caldă. Flăcăul simți cum îl izbește în nări damful cărnii îmbălsămate cu mirodenii, dar nu-și putea lua privirea de la fată. O vedea parcă atunci pentru prima dată și o beție înșelătoare ca a vinului îi încălzea tot trupul.

— Nu mîninci? — l-a întreat fata.

— Ba da — s-a grăbit el să-i răspundă, — că cine muncește, mă fată, trebuie să mînince bine; are dreptul ăsta care va să zică. Pricepi?

Părăscuță se uita la el hitru și flăcăului i se păru că-l aprobă. Se apucă să înlăture pofticos.

Părăscuță a tușit de citeva ori sec, s-a uitat la fată, apoi iar la Lăzurcă și a așteptat un moment mai prielnic ca să continue discuția. Flăcăul mai avea citeva îmbucături în farfurie și una în gură, cînd îl auzi că-l întreat cîți ani are de cînd e slugă în casa lor.

— Opt ani, cinci luni și o săptămînă, jupîne — i-a răspuns el ca pe apă. — Asta așa, dacă punem totul la grămadă. Pricepi?...

— Mda! — a mormăit nemulțumit stăpînul casei. — Numai că eu săptămîna asta n-am pus-o la socoteală!

— Pune-o, domnule Părăscuță, pune-o — l-a povățuit Lăzurcă — că viața omului e scurtă!

— Și tu cu ce te-ai ales din ea?

Întrebarea a venit ca un trăsnet din senin pe capul lui Lăzurcă.

— Eu... — și i-a arătat din priviri teancul de hîrtii roșcate, de cite o sută, legate cu ață de cînepă la mijloc, care stătea cuminte pe masă.

Părăscuță a pufnit într-un hohot de rîs și o dată cu el și fata. Rideau să se prăpădească și Lăzurcă nu pricepea nicicum de ce rîd.

— Aștia i-ai mîncat, mă deșteptule! — i-a zis Părăscuță, cînd s-a mai ostit. — Vrei să te plătesc de două ori?

Și ca să nu mai încapă nici o îndoială, a luat teancul de hîrtii roșcate și l-a aruncat în sipet. Capacul greu din lemn de stejar, ferecat cu legături groase de oțel a căzut peste ei ca racla peste un mort.

Îngrozit de ceea ce vedea, Lăzurcă a simțit cum toată casa se răstoarnă cu el și cum cîrnații mîncăți i se întorc pe gît.

Zadarnic a încercat el să le astupe calea înlămurind-o cu mămăligă, că tot s-a făcut de ocară.

L-a scos Părăscuță cu alai mare afară și l-a aruncat în uliță, așa ca să-i treacă pofta de toate.

Om mîndru din fire, Lăzurcă a hotărît să-și spele ocară cu ocară. Și după pocinogul cu cîrnații s-a jurat să nu mai cunoască gustul cărnii pe limbă pînă nu l-o îngenunchia pe Părăscuță.

Întîi de toate iată-l însurat. Lumea șosea că și-a ieșit din minți, căci numai un zărghit se poate însura la douăzeci și opt de ani cu o femeie care putea să-i fie mamă dacă nu chiar bunică. Lăzurcă a făcut-o.

Dintr-un început, oamenii au văzut numai diferența de vîrstă dintre ei și-au uitat că femeia avea patru hectare de pămînt. Lăzurcă a văzut numai pămîntul. Nici el și nimeni altul nu ar fi putut bănui că femeia avea să ducă încă un sfert de veac în picioare și c-o să lege de averea ei toată tinerețea flăcăului. Cei care au fost în casă

la Lăzurcă, spun goală și își puneau loc de pernă ca să nevească.

Cînd cîntau coc capătul hectarelor

Asta era toată tru ca să-l sporească o haină ca lumea Unii îl căinau că are de toate. Are mulți.

Încetul, pe nesi se rădăcini o vor înțelesuri.

— Vezi mă să

De cele mai m o primejdie pe c proprie. Primejdia cînd Lăzurcă și crească.

— Dacă ăsta o ne-a văzut necazu în glas.

Pe băiatul aces ani și nici prin c născut. În curînd

Tristă și goală au trecut pe rînc chipul în casa lu devenise robul și mai aștepta deci ca să pună capăt

În vremea din țit izul vieții ce Lăzurcă și, ajun: pe drumul sănăt

Ochii lui Vălean

Povestire de
EUSEBIU CAMILAR

În vagonul de vite, tixit de soldași, zguduit de chiote, strigăte și gemete, oftau viori și gemeau armonicele adânc peste uruitul trenului, peste frământul viermăriei omenesti. Prin gările acoperite în burnița de toamnă, se deslușeau cînd și cînd femei făcînd semne desperăte, căști ude și scilpete de baionete. Mergeam spre front, neconțenit. Camarazii mei din vagon molfăiau dăraburi de pită. Unii se opreau deodată din molfăit și rămîneau cu ochii țintiți departe, departe, în amintirile din ce în ce mai stînsse. Alții se ridicau, gata să săvîrșească ceva nemaipomenit. Stringeau pumnii. Se așezau neputincioși, la loc pe cufere, într-o mîhnire și mai întunecoasă.

La a zecea oprire a urcat în vagon un fecior înalt, amintind ciobanii din munte. Pe peronul gării rămăsese o față bălaie, înaltă. I se zguduiau umerii. I s-auzea țipătul:

— Vălean... dragul meu Vălean!

Așa l-am cunoscut pe Vălean. S-a așezat lîngă mine, și într-un tîrziu și-a pus capul pe umărul meu. A adormit numaidecît, oftînd, că un copil. În vagon era liniște. Toți adormiseră. O goarnă răsuna înainte, în alt vagon, ca o tînguire prelungă, ca o chemare la deșteptare. Vălean a tresărit deodată, puternic. A întrebat, peste adormiți:

— Oare ne mai întoarcem?

Și-a lăsat iar capul pe umărul meu. Stam nemișcat, și mi-am potrivit și mai bine umărul sub fruntea lui, să-i tîhnească somnul. Apoi, peste alte zile și nopți, am ajuns într-un sătuc de cîmp, în apropierea frontului. Ne-au strigat majuri răi, la catalog. Ne suduiau de mame, de anafură și sfinți, aliniindu-ne în companii sumbre și pornindu-ne către un adînc de zare fumurie. Bubuiau într-acolo tunurile. Vălean era umăr în umăr cu mine. Îmi ducea la dealuri pușca-mitralieră, cînd oboseam prea tare. Prietenia noastră s-a născut firesc, puternic. Am măcinat împreună mîhniri, împreună am mestecat gloduri fără sfîrșit, mestecate de bocanci, de răsmiile de copite ale cavaleriei...

Cînd ne-a venit rîndul la măcel, pe mine m-a zvrilit soarta la trenul de luptă, la vremelnică scuteală. Vălean s-a dus înainte. Parcă-l văd cum se îndepărtează prin porumbiște, amestecat într-un lanț de trăgători, care se smucea cumplit, cînd înainte, cînd înapoi... Înainte de a porni miinile îi ardeau grozav... Obrajii îi ardeau ca focul. Ochii albaștri îi erau mai mari, mai speriați. Mi-a spus încet, cu întreruperi dese:

— Da' cu Lăzurcă ce facem?
— Grijă lui o porți?
— O porț, că uite a venit și mi-a dat cererea — am mințit eu.
— Timofte a făcut ochii mari
— Cum, și-a dat-o?
— Ce zici, îl primim?
— Timofte a rămas îngîndurat.
— Hm! La urma urmei ar trebui să mă bucur că Lăzurcă a închinat steagul în fața noastră, da' uite că nu pot! Pricepi? Nu pot!
— Peste cîteva zile, aveam cererea lui Lăzurcă în mînă.
— La adunarea generală care a discutat primirea lui în colectivă, Lăzurcă a trebuit să facă față la o mie de perechi de ochi care-l înțepau din toate părțile, că nu i-a rămas nici o cusătură a sufletului nedebuită.
— Mă întrebam, nu fără indoială, dacă pînă la urmă o să-l primească colectivitățile în mijlocul lor, și-mi părea bine de bătașenia lor. Toți vorbeau, își spuneau părerea despre Lăzurcă, dar se fereau să dea tonul unei hotărîri. Îl căutau din ochi pe Timofte, să-i citească din priviri gîndurile și nu-l găseau, căci el tocmai în fundul sălii își găsisese un locușor și tăcea chitic. Își asculta poate și-n clipele acelea cum îi chiorăia borșul prin vine.
— A tresărit toată sala curioasă cînd a ridicat și el mina și a cerut cuvîntul. Se auzeau din toate părțile voci prietenești care-l îndemnau să iasă în față și să vorbească.
— Nu, lăsați — s-a apărut el — cîte am eu de spus o să se audă și de aici!
— Și numai ce-l văd că scoate din buzunar o bucată de cîrnaț, de-un cot de lungă și un darab de piine albă, și începe să mănînce cu poftă.
— Ce faci? — îl întreb eu.
— Vorbesc — zice el.
— Asta și-i cuvîntul?
— Asta!

Și mănîncă și mănîncă fără să-i pese că o mie de perechi de ochi se uitau la el și rideau... Cînd hazul tuturor era în toi, a ocolit băncile, a străbătut toată sala pînă a ajuns în fața lui Lăzurcă. Stătu, se uită la el și dădu înțelegător din cap. Apoi, numai ce-l văzui că rupe o bucată de cîrnaț și i-o întinse lui Lăzurcă.

Fotografie de T. Ioaneș.

pea pe scîndura
me sub cap în
nul, să nu se le-

era în țarină, la
prea an de an.
și pen-
gură, nu-și făcea
odată în crîsmă.

ții îl fericeau că
ziceau cei mai

amenilor prinse-
re îi dădea alte

ca Lăzurcă l...
aceasta suna ca
simțeau că se a-
tat ochi și carne
it un copil, să-l

nele lui Lăzurcă,
amenii cu temere

nopte, avea cinci
pe ce lume s-a
ască.

lui Timofte. Anii
ria să-și arate
spetea muncind,
a care parcă nu
și să-l înghită,
inești.

— de cum a sim-
rupt de casa lui
și firea, a pășit
rimit la reforma

agrării din '45 l-a trecut în întovărășire, apoi la colectivă.

Lăzurcă, pe cît s-a simțit încă în puteri, și-a dus toată gospodăria pe umerii lui. De la o vreme a început să-și dea seama că brațele nu-l mai ascultau ca înainte. A rămas și singur, că muiera i s-a stîns.

Într-o zi, tot satul a început a vui că Lăzurcă a înnebunit pentru a doua oară. În noaptea ce trecuse, își adusese o nevestă de peste Siret, căreia putea să-i fie el tată, dacă nu chiar bunic. Era o fată orfană, cu trei frați mai mici pe care îi avea de îngrijit. Nimeni nu se aștepta la asemenea întorsătură și toți se întrebau ce gînduri mai are Lăzurcă.

— Ascultă, tovarășe președinte, — m-a oprit el într-o zi pe ulița satului — am o vorbă să-ți spun.

— Spune! l-am îmboldiț eu.
— Dacă o fac, mă primiți?

M-am încruntat. N-am priceput din capul locului ce vroia să spună.

Lăzurcă s-a apropiat și mai mult de mine și m-a întrebat aproape strigînd:

— Dacă o fac, mă primiți? Spune!
— Ce-anume?
— Cererea.
— Da' de ce vrei dumneata să te înscrii în colectivă?

— Întreabă-l pe Timofte! — mi-a zis el și a plecat ocolindu-mă.

M-am tot țînut să-l întreb pe Timofte și-am uitat. Într-o seară, la o țigară, a adus el vorba, nu știu cum despre Lăzurcă.

— Ia spune — l-am zoriț eu — ce-i cu el?
— Am trecut zilele astea pe la el. l-am zis că-l bag în pușcărie dacă le mănîncă tinerețea copiilor cum mi-a mîncat-o mie.

— Da' ție cum și-a mîncat-o?
— Cu borș l... Nu mă crezi? Uite și acum simt cum îmi chiorăie borșul lui Lăzurcă prin vine.

Toată iarna, borș și borș; venea primăvara, eu cădeam la pat. Mă pălea așa un soi de lingoare că nu mă puteam ține pe picioare. Trebuia să muncesc cot la cot cu el că mă snopea din bătaie. Pe urmă, mai e și altceva la mijloc. Copiii ăia ar trebui să-i luăm noi să-i creștem, să-i dăm la școală. Nuești de părere?

— Mai la urma urmei... tot una mi-i... dar e păcat... Pentru ce ne-au osîndit la moarte? Apoi și-a ridicat gulerul mantalei și se uita pieziș cum vin dinspre linia întîia căruțele cu morți. Se zăreau capete bălăbănuindu-se și pete de sînge pe mantale și vestoane sparte. Un soldat își tot îndemna căluzii slabi:

— Hi... hi, la deal, feți-frumoșilor și dragomanilor! Greu e finul din căruța mea, doamne-dumnezeule...

Vălean s-a strîns și mai bine în manta. S-a făcut mai galben. Și-a lăsat capul în pămînt. A pornit o dată cu lanțul de trăgători care se smucea mai tare acum, cînd înainte, cînd înapoi! Am rămas sub streășina unei case pustii. Tunurile au prins să bată mai avan. Înaintau infanteriile mohorite.

Zi cu zi după aceea mi-a fost dat să fiu martor spectacolului funerar al întoarcerii căruțelor. Mă obseda soarta lui Vălean. Oare va scăpa de măcinișul înspăimîntător? Căruțele aduceau mereu sergenți și căprari, soldați bătrîni și flăcăi cu puful abia mijit. Pe rînd îi duceau dincolo de dîmb, unde cimitirele se lărgeau. În zori, sus pe dîmb se arăta un majur urias, iscodind spre linia frontului cu mina streășină. Cum zărea căruțele, cum auzea glasurile îndemnînd dragomanii la deal, își scotea șapca spre focul răsăritului de ziuă și încremenea așa.

Apoi, într-o dimineată picloasă, l-au adus și pe Vălean. Era deasupra celorlalți morți, și cărușul îi pusese pe față un mănunchi de buruieni înflorite. Am urmat căruța spre dîmb. Se auzea înainte glasul spart al majurului, întrebînd groparii, în timp ce citea plîngînd în hohote, un tabel nominal:

— Vălean ai spus? Care Vălean? Care-i acela Vălean?

Și cum groparii începuseră să dărime brazde grele, să acopere mai repede stivele de trupuri, majurul striga ieșit din fire:

— Nu așa, leat! Mindir de țernă! Mă auziți, boilor, în sfinții mamii voastre? Acoperiți-i în mindir moale de țernă...

— Tot un drac! Tot una... a mor-măit un gropar.

— Gura, țopirlan! Nu vedeți că soldatul acela tînr stă cu ochii deschiși? Oh și cit... cit e de tînr... sfinții și parastusul cui știu eu!

A gemut majurul, înspăimîntător, și după aceea numai umerii i se scuturau de plîns. Spunea ceva nespuse de grav, ca o teribilă imputare, soarelui gata să răsără, păsărilor, cîmpilor. Apoi s-a aplecat spre groapă, asupra lui Vălean. Și Vălean parcă dormea acoperit de țernă moale pînă la bărbie, ca sub o pătură caldă. Și ochii lui stăteau deschiși într-o seninătate clară ca lacrima. Și majurul a scos din buzunar niște bani mărunti, să-i acopere ochii. Dar prea tîrziu. Ochii lui Vălean, au fost îngropați așa deschiși, cum îi am și acum în conștiința mea.

CE SINT MICROELEMENTELE

În plus și în minus

Talente... necunoscute

- Cauze mici, efecte mari
- La întrecere cu vitaminele
- Animalele, plantele și microelementele

În prezent, datorită lucrărilor efectuate de oamenii de știință sovietici V. I. Vernadski, A. P. Vinogradov și de elevii acestora A. O. Voinar și V. V. Kovaleki se dezvoltă o nouă ramură a științelor biologice care se ocupă de microelemente și importanța lor în procesele vitale.

După cum se știe, macroelementele (carbon, oxigen, hidrogen, azot, sulf, fosfor, calciu, sodiu etc.) constituie masa principală a substanțelor vii. Spre deosebire de acestea, care predomină cantitativ în materia vie, microelementele (mangan, cupru, nichel, zinc, cobalt, iod, fluor, molibden, arsenic etc.) se găsesc în organismele vii în cantități extrem de mici (în proporție de 0,0001 și 0,1 la sută).

Cu toată cantitatea infimă a acestor substanțe, importanța lor pentru organism este foarte mare. Lipsa unor microelemente duce la îmbolnăvirea plantelor sau animalelor prin boli care seamănă în anumită măsură cu avitaminozele (boli cauzate de lipsa unor vitamine) deoarece numai prin adăugirea substanțelor „deficitară” la rația alimentară se înlătură simptomele bolii.

Tot astfel, existența unei cantități prea mari de microelemente în hrană sau apă poate provoca îmbolnăviri grave la om sau animale.

Iată câteva exemple: lipsa de cupru din hrana animalelor duce la îmbolnăvirea bovinelor și ovinelor. Bovinele încep să piardă pofta de mâncare, slăbesc progresiv și se anemiează. Oile se îmbolnăvesc de ataxie, boală care se manifestă prin tulburări ale coordonării mișcărilor și paraliziei. Boala duce adesea la moartea mieilor. Dacă animalelor li se administrează preventiv săruri de cupru, aceste le ferește de îmbolnăvire.

Lipsa de mangan din hrana păsărilor și porcilor duce la anomalii grave. Păsările (găini, curcani, fazani, prepelițe) prezintă diformități osoase „peroză”, iar porcii fac o boală denumită „schlopătarea porceilor”. Adăugirea la rația alimentară a manganului vindecă aceste afecțiuni.

Dar microelementele nu sînt numai „medicamente” prețioase, ci și substanțe „talentate”. Ele pot conferi plantelor sau animalelor noi calități. Astfel, stropind plantele cu soluții slabe de zinc, bor, molibden etc. acestea devin mai rezistente la temperaturi ridicate. Plantele „ajutate” de microelemente suportă foarte bine arșița cea mai mare.

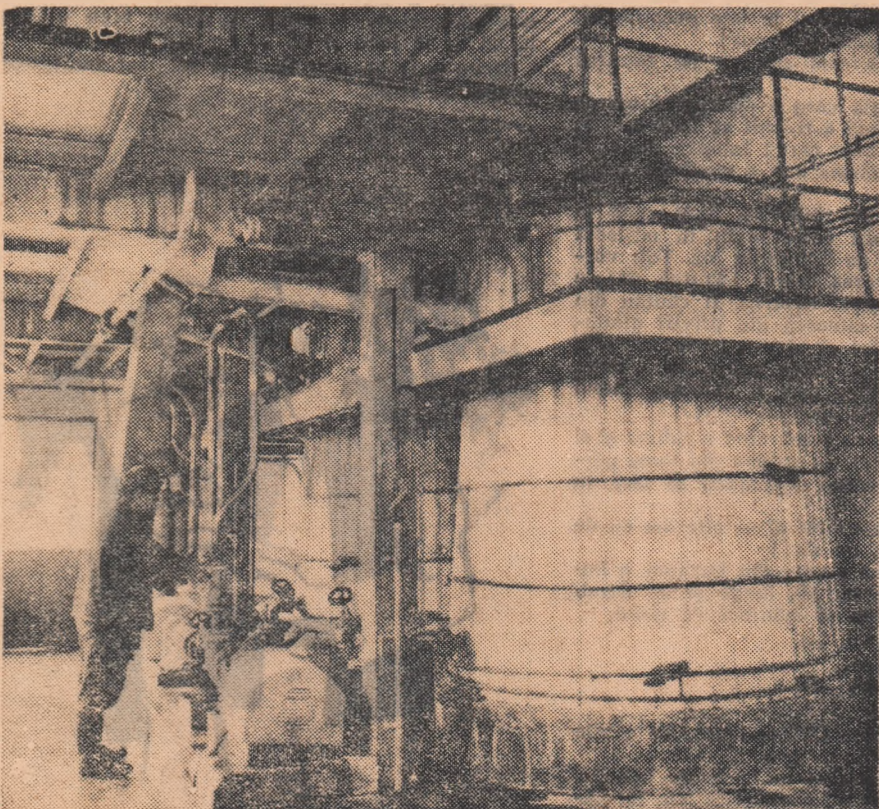
Alteori, microelementele duc la sporirea recoltei. Tratarea pepenilor cu soluții slabe de zinc, are drept urmare sporirea recoltei cu 50 la sută față de alte loturi netratate.

Practica a arătat că în prezența anumitor microelemente, plantele folosesc mai bine îngrășămintele minerale. Îngrășămintele care conțin cantități mici de microelemente (bor, mangan, cupru, molibden) se folosesc curent în colhozurile și sovhozurile din U.R.S.S. În afară de creșterea cantitativă a producției se constată și îmbunătățirea calității acesteia: la sfecla de zahăr crește procentul de zahăr, la leguminoase se mărește conținutul în zahăr și vitamine.

Rezultate foarte bune se obțin și prin utilizarea microelementelor în hrana animalelor. Dintre acestea, cuprul ocupă un loc deosebit de important. Administrarea unei soluții de 1 la sută sulfat de cupru în hrana mieilor a favorizat creșterea linii. Animalele care primesc cupru dau cu 12,8 la sută mai multă lână decât cele „martor”. Calitatea lînii este mult superioară: firele sînt dese, mățăsoase, strălucitoare.

Acestea sînt numai câteva din aspectele folosirii microelementelor în agricultură și zootehnie. Răspîndirea acestor „pseudo vitamine” crește din zi în zi, iar rezultatele sînt de pe acum pline de promisiuni.

Dr. R. IRIMESCU

Secția de fabricare a sărurilor de magneziu de la Uzina „9 Mai” București

Cimpoieri din Perieni, regiunea Iași.

Instrumente muzicale ale poporului român

CIMPOIUL

Poporul nostru cunoaște cimpoiul din cele mai îndepărtate timpuri. Astfel, scrieri vechi din veacul al XV-lea pomenesc de „glasurile cimpoilor”, iar cronicarii istorisesc despre nunți domnești la care cînta „cimpoișul cu cimpoile îmbrăcate în urșinic” (un soi de catifea italianească adusă tocmai din Veneția). De la curțile domnești și din casele boierilor, cimpoiul a fost izgonit de instrumentele venite pe drumul Tari-gradului, pe măsura sporirii influenței otomane și pătrunderii în cinul boieresc a deprinderilor levantine. Poporul însă l-a păstrat ca pe un bun al său, în ciuda scurgerii timpului. În zilele noastre îl găsim, răzleț, și mai ales în mina celor bătrîni, prin nordul Olteniei, prin Muntenia, Dobrogea, Moldova, prin părțile de apus ale Transilvaniei (regiunile Hune- doara și Crișana) și prin nord-estul și sud-estul Banatului.

Dacă pe alocurea a dispărut, stăruie întru-irărea lui asupra muzicii instrumentale populare,

îndeobște în cea cîntată din vioară, în care nu arareori îi auzim întorsăturile melodice caracteristice. În același timp, unii oameni poartă numele de Cimpoieru, Cimpoiaș ori Cărăbaș, mărturie a indeletnicirii instrumentale a vreunul strămos.

Cimpoiul se compune dintr-un rezervor de aer, un „burduf”, făcut din piele de capră. Aerul este suflat printr-un tub, prevăzut în interior cu un ventil de piele, care îl împiedică să scape pe aceeași cale. Comprîmind burduful, ținut de obicei sub brațul drept al instrumentistului, aerul iese prin două flu- iere prevăzute cu anci de trestie sau de soc: unul lung, fără deschizături pentru degete, numit de obicei „bizo”, care scoate tot timpul un ison grav, ca un bîzîit, și altul mic, cu mai multe deschizături pentru degete, pe care se cîntă melodia propriuzisă. Cel mic, numit „carabă”, este partea cea mai importantă a instrumentului. După înfățișarea sa (cilindric sau conic, drept sau înco-

voiat, simplu ori gemănat), precum și după numărul (6, 7 sau 8) și orînduirea găurilor pentru degete, se caracterizează diferite tipuri ale cimpoiului.

Cimpoiul se bucură încă de o prețuire deosebită în unele ținuturi ale Munteniei, Dobrogei și Moldovei. În comuna Bătrîni, raionul Teleajen, sat care numără vreo patruzeci de cimpoieri, activează o interesantă formație de cimpoie a căminului cultural, alcătuită mai ales din tineret. Un valoros ansamblu de cimpoie s-a dovedit cel al căminului cultural din comuna Perieni, regiunea Iași, pe care ascultătorii emisiunilor posturilor noastre de radio îl pot auzi din cînd în cînd. Bătrînul cimpoi este chemat în zilele noastre la o nouă viață, îndeosebi prin activitatea susținută a mișcării artistice de amatori.

TIBERIU ALEXANDRU

ceretător științific principal la Institutul de etnografie și folclor

Sfatul MEDICULUI

Anginele acute

Anginele acute sau amigdalite acute se întîlnesc la orice vîrstă, (copiii fiind mai predispuși) și în orice anotimp al anului, mai des însă pe un timp umed și friguros.

Anginele apar datorită pătrunderii în adînciturile de la suprafața amigdalelor a unor microbi ce se văd la microscop ca niște grăunțe (coci) și care după felul cum se grupează au fost numiți: streptococi, stafilococi, pneumococi etc.

În mod obișnuit, acești microbi se găsesc în gura omului. Ei nu prezintă însă nici un pericol atît timp cit omul însuși nu le dă posibilitatea să devină activi. Întrebuintarea băuturilor reci înlănește apariția amigdalitelor acute, deoarece temperatura joasă slăbește rezistența locală față de microbii ce se află la suprafața amigdalelor. Boala o dată apărută este molipsitoare și se transmite de la om la om, fie printr-un contact direct (sărutul), fie la distanță prin particule mici de salivă împrăștiată de omul bolnav în timpul vorbirii, rîsului sau strănutului. Uneori acești microbi pătrund și pe calea alimentară și mai ales prin intermediul laptelui crud, provenit de la vaci cu infecție streptococică la uger.

Deosebim cîteva forme de angine acute: o formă ușoară catarală, fără febră sau cu febră mică, cu o ușoară durere la înghițire care poate trece în cîteva zile chiar fără nici un tratament, precum și angine foliculare și lacunare, mai grave, cu dureri mari în gît la înghițire, febră pînă la 40 de grade, dureri de cap, șale și în mușchii picioarelor, cu pierderea capacității de muncă.

În caz de îmbolnăvire amigdalele se măresc, devin roșii, iar pe suprafața lor se văd niște puncte de puroi de culoare galbenă-albicioasă în cele foliculare sau depozite de puroi mai

mari în adînciturile amigdalelor și pe suprafața lor în cazul celor lacunare.

În toate cazurile de apariție a anginei, oricît ar fi de ușoară, trebuie să ne adresăm medicului, singurul care poate preciza natura bolii și prescrie tratamentul corespunzător. Nu trebuie să uităm că apariția unei angine chiar ușoare poate semnala începutul unei gripei, pojar sau scarlatine, mai ales la copii.

Anginele netratate la timp pot da complicații regretabile la urechi, articulații, inimă, rinichi, ficat și la alte organe, de pe urma cărora omul ar avea de suferit toată viața.

Pînă la venirea medicului se recomandă ca bolnavul să stea liniștit în pat, la căldură, să vorbească puțin, să bea multe lichide calde, de preferință ceai cu zahăr și lămîie. În nici un caz să nu se recurgă la ajutorul doftoroaielor, care prin nepriceperea lor cauzează mult rău bolnavului. Fiind o boală molipsitoare, bolnavul va fi izolat de cei din jur. El va face gargară, din oră în oră, cu apă sărată (o linguriță de sare la un pahar de apă) sau cu ceai de mușetel, va pune comprese calde, alcoolizate în jurul gîtului la 3-4 ore, iar la indicația medicului va face tratamentul cu antibioticele recomandate, rămînînd sub observație 8-10 zile.

Prevenirea anginelor se poate face ținînd seama de regulile igienei personale: curățitul dinților, lecuirea dinților cariați, antisepsia nasofaringiană a contactilor. Laptele se va întrebuinta numai fiert. Organismul trebuie călit prin gimnastică și sport.

În caz că anginele acute se repetă des este indicată scoaterea amigdalelor, pentru a se evita complicațiile.

Dr. B. GRIGORE

DIN TOATĂ LUMEA

SĂPTĂMÎNA INTERNAȚIONALĂ

După cum se știe, 11 aprilie este ziua internațională a foștilor deținuți, deportați și internați politici antifasciști. Prilej de a reflecta asupra unor evenimente ce conturează, cu tot mai multă insistență în ultima vreme, evoluția Germaniei occidentale spre dobândirea bombei atomice. Pentru a avea în mină periculoasă armă, guvernul R.F.G. se pronunță, pe de o parte, pentru traducerea în viață a planului american de creare a așa-ziselor „forțe nucleare multilaterale ale N.A.T.O.”, preconizat în așa fel încât Germaniei occidentale să i se asigure dreptul de vot în folosirea armei nucleare. Practic aceasta ar însemna ca revanșarii vest-germani să aibă posibilitatea de a recurge la provocări nucleare. Pe de altă parte, guvernul de la Bonn susține și planurile lui de Gaulle, sperând să poată „ciupi” ceva și de pe urma creării unei forțe militare atomice în Franța. Această politică dublă a adus și până acum destulă apă la moara revanșarilor vest-germani. Așa, de pildă, comunitatea europeană pentru energia atomică (Euratomul) a hotărât să construiască în Bavaria un gigantic reactor atomic, al 19-lea până acum, ca un „dar” făcut militaristilor vest-germani de către partenerii lor din Piața comună. Colaborarea dintre trusturile vest-germane și cele franceze are ca rezultat accesul Germaniei occidentale la rezultatele cercetărilor științifice nucleare franceze și producerea împreună a o serie de elemente necesare bombei cu hidrogen.

Opinia publică mondială privește cu o neliniște crescândă cum, datorită politicii atlantice, revanșarii vest-germani ajung tot mai aproape de țelul lor. Sint tot mai mulți cei ce-și dau seama de pericolul ce-l reprezintă înarmarea atomică a statului de la Bonn, unde foștii naziști ce au incendiat o lume, ale căror victime se numără cu milioanele, sint din nou puși în funcții de răspundere influențând practic întregul mers al politicii vest-germane. Într-o cuvîntare televizată, liderul partidului laburist englez, Harold Wilson, a declarat că partidul său se pronunță împotriva „accesului Germaniei occidentale la butonul de declanșare a armei nucleare”. Lothar Bolz, ministrul afacerilor externe al R. D. Germane, a adresat copreședinților Comitetului celor 18 state un mesaj în care își exprimă îngrijorarea în legătură cu proiectele de creare a unor forțe atomice ale N.A.T.O., cu participarea R.F.G. Mesajul reamintește propunerile R.D.G. cu privire la realizarea unor înțelegeri între R.D.G. și R.F.G., la recunoașterea frontierelor existente ale celor două state și la înghetarea bugetelor militare ale ambelor state germane.

Guvernul sovietic a adresat recent guvernului S.U.A. și celorlalte țări membre ale pactului nord-atlantic o notă în care se califică planul de creare a forțelor nucleare multilaterale ale N.A.T.O. ca o intensificare a politicii de pe „poziții de forță”. Guvernul sovietic avertizează asupra pericolului ce-l reprezintă concesiile făcute forțelor militariste, arătînd că „o dată cu înfăptuirea planului conducătorilor N.A.T.O., arma nucleară cu insoțitorul ei inevitabil — primejdia de război — s-ar întinde pe planeta noastră ca o pată de ulei pe apă”. Ca rezultat al creșterii numărului puterilor occidentale care dețin arma nucleară, creștere planuită de N.A.T.O. și al facilitării accesului R.F.G. la arma nucleară, perspectiva victoriei rațiunii în treburile internaționale poate fi în mare măsură subminată. Nu se poate sconta pe o rezolvare fericită imprimînd cursei înarmărilor noi și noi impulsuri și creîndu-i o diversitate nesfîrșită de forme. O astfel de evoluție a evenimentelor nu poate decît să împingă omenirea spre o catastrofă se subliniază în notă.

Nota guvernului sovietic relevă că sensul politicii puterilor occidentale care, pe de-o parte, împiedică progresul lucrărilor Comitetului celor 18, iar pe de altă parte întocmesc planurile forțelor nucleare ale N.A.T.O., „constă, probabil, în a cîștiga timp și a pune statele iubitoare de pace în fața faptului împlinit al transpunerii în viață a planului N.A.T.O. de răspîndire a armei nucleare”.

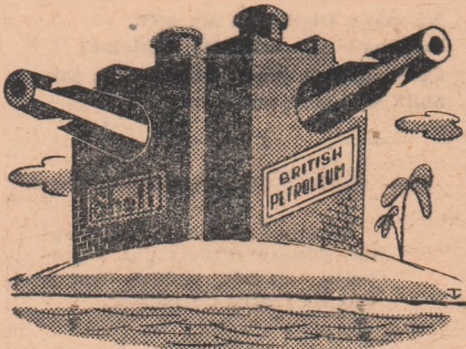

Au trecut doi ani de la aplicarea programului S.U.A. „Alianța pentru progres”. Cu ce „progres” s-au ales în acest răstimp țările Americii Latine? „Munții de aur” promiși atunci de S.U.A. s-au transformat în mizerie și șomaj. Realitatea acuză. În prezent, peste 100 de milioane de latino-americani trăiesc într-o mizerie de nedescris, cu-nosoc doar foamea, șomajul și bolile. Venitul mediu anual al unui om

din țările Americii Latine este de 11 ori mai mic decît în S.U.A. În schimb, monopolurile americane și-au înzecit profiturile de pe urma capitalurilor investite în America Latină.

Iată „progresul” pe care imperialiștii îl oferă oamenilor din țările Americii Latine.

În clișeu: aspect din Peru, țară ce face parte din întinsele ținuturi ale Americii Latine declarate „zone ale foamei”.

Baze britanice în Aden

(Desen de V. TIMOC)

Locuințe „mișcătoare”

Într-o îndepărtată epocă preistorică, oamenii își clădeau locuințele pe piloni înfipti în fundul lacurilor. De atunci însă omenirea a evoluat, opțînd pentru locuințe pe uscat. Iată însă că unele măsuri luate în Anglia pentru remedierea crizei de locuințe, evocă epoca depășită a locuințelor lacustre. Ziarul „Sunday Citizen” își informează cititorii că un număr de 7 vapoare vechi vor fi închiriate locuitorilor lipsiți de locuințe din Londra, Liverpool și Glasgow.

Într-adevăr, guvernul englez dau dovadă de o atenție „mișcătoare”, și la propriu și la figurat, față de cei nevoiași, lipsiți de locuințe. Numai că o asemenea soluție nu-i decît... apă de ploaie, o picătură într-un ocean. Numai în capitala Angliei, de pildă, în mai puțin de un an, numărul celor fără locuințe a crescut o dată și jumătate. Anularea plafoării chirilor i-a lăsat pe chiriași la bunul plac al proprietarilor. Ziarele au relatat cum familia Williams, cu patru copii, a fost alungată din locuința pentru care plătea 5,5 lire sterline pe săptămînă (mai mult de o treime din cîștigul unui muncitor calificat) numai pentru motivul că proprietarului nu-i plăceau copiii. Și cazul familiei Williams este „cazul” a mii de familii engleze...

Guvernul englez nu este de loc strîns la pungă cînd e vorba de continuarea cursei înarmărilor. După cum arată însuși ministrul de război, Thorneycroft, din anul 1943 Anglia a cheltuit aproximativ un miliard de lire sterline numai pentru crearea armei sale nucleare. Atunci însă cînd e vorba de a construi locuințe, același guvern devine îndată zgîrcit. Oamenii n-au decît să se mulțumească cu „comfortabilele” locuințe amenajate din vechiturile lepădate de flota engleză.

E. ABRAHAM

PRIN ȚĂRILE LUMII

COASTA DE FILDEȘ

Fosta colonie franceză Coasta de Fildeș din Africa a fost în trecut crunt exploatată de monopolurile din metropolă. Aplicînd o serie de măsuri administrative drastice, autoritățile coloniale au introdus în țară, încă înaintea celui de al doilea război mondial, culturile de cafea și cacao. Multă vreme coloniștii francezi n-au îngăduit africanilor să cultive bananieri; cu toate acestea, populația băștinașă a asimilat treptat și această cultură. Dacă la plantațiile de cafea, cacao și bananieri adăugăm exploatarea forestieră, epuizăm principalele bogății ale țării, mai bine zis principalele surse de îmbogățire ale companiilor comerciale franceze.

După cel de-al doilea război mondial, producția de culturi pentru export a crescut necontenit. Dar creșterea relativă a bunăstării țărănimii din regiunile forestiere, însoțită de stagnarea îndelungată a economiei din savane a avut consecințe nu lipsite de importanță. Fermierii din zona forestieră au început să aibă nevoie de brațe de lucru plătite, mulți din ei devenind adevărați chiaburi. În același timp, din regiunile rămase în afara zonei de cultivare a cafelei și bananierilor s-au revărsat spre

sud torente de țărani în căutare de lucru.

În timpul uneia din călătoriile pe care le-am întreprins în această țară, am făcut cunoștință cu un funcționar al Companiei franceze a Africii de vest.

— Știi cum se spune economiei Coastei de Fildeș? — m-a întreat el zîmbînd. — Economie într-un picior. Cafeaua, bananele, pădurile alcătuiesc un picior. Dar unde-i celălalt? Coasta de Fildeș e o țară agrară, dar ea importă produse agricole în voloare de patru miliarde de franci africani! Paradoxal, nu?

La Conferința fermierilor africani din Ghana am intrat în vorbă cu un reprezentant al țărănimii din Coasta de Fildeș. Răspunzînd la o întrebare pusă de mine, el mi-a ținut o scurtă, dar consistentă „conferință”.

— Agricultura Nordului, a început el, se deosebește radical de cea a Sudului. Dacă în Sud e o agricultură specializată, productivă, în Nord țărani nu realizează aproape de loc producțiomarfă. Ei au o gospodărie închisă, cu un caracter natural. Principala unealtă de lucru continuă să rămînă aici sapa.

Aceasta înseamnă că suprafața pămîntului cultivat e direct proporțională cu numărul brațelor de lucru în stare să folosească sapa. În Nord nu se folosesc niciodată îngrășăminte. Recolta este în funcție de suprafața de pămînt pe care a izbutit s-o lucreze țaranul. Datorită producției precumpănitoare de cacao, banane și cafea, în Sud se reduc brusc suprafețele destinate altor culturi alimentare. În același timp, din Nord vin aici la lucru zeci de mii de tineri. Așa se face că în Nord recoltele culturilor alimentare scad.

Această scurtă conferință m-a făcut să înțeleg principalul. Disproporții în dezvoltarea diferitelor ramuri ale economiei, disproporții în dezvoltarea orașului și a satului — iată ce caracterizează situația din această tînără republică.

★

De curînd au devenit cunoscute principalele prevederi ale politicii guvernului la sate. Nici un alt guvern din Africa nu a propus încă un program atît de consecvent de lichidare a obștei sătești și a rămășițelor orînduirii de clan existente încă.

În această direcție prezintă o importanță deosebită legea proprietății asupra pămîntului, al cărei proiect a fost supus de curînd Adunării Naționale. În virtutea acestei legi, pămînturile nelucrate trebuie să devină proprietate a statului. Așa cum a arătat recent ministrul Apărării, statul vrea să pună capăt situației în care proprietatea asupra pămîntului este determinată de strămoșul respectiv, născut pe acest pămînt.

Epoca actuală în Coasta de Fildeș e o epocă de cotitură. Trecutul moare. Va triumfa oare pe ruinile vechilor tradiții și obiceiuri capitalismul, sau se vor găsi căi de nădejde care să ducă la fericirea și bunăstarea tuturor oamenilor muncii din republică? În disputele dintre cîrmuitori și popoare, ultimul cuvînt îl spun întotdeauna popoarele.

V. IORDANSKI

(Din revista sovietică „Asia și Africa azi”)

Si totuși l-am gasit pe Vasile Asaftei

Monolog

Și iac-așa am tot umblat să-l caut pe Vasile Asaftei al meu, pe care nu l-am mai văzut de cîțiva ani, de cînd ne-am mutat la socri, într-un raion învecinat. Și pentru că mi-a fost dor de el, iată-mă-s aici, pe ulițele satului în care l-am lăsat. „Să ne trăiești, bade Grigore, zic eu factorului. Dar ce mai face Vasile Asaftei?” „Păi, imi răspunde, mi se pare că l-am văzut pe acolo, pe la digul acela nou”. Pe drum pînă la apă, m-am uitat și la pămînturile noastre: taman ca la filmul acela cu pinză lată, așa imi treceau prin fața ochilor căsoaiele ce și le-au ridicat firtații de pe aici... Dar iată-mă chiar la marginea apei. Forfotă grozavă în jur, malul întărit acătării, vorba ceea, dig nou, dar pe Vasile l-am întilnit numai în vorbele oamenilor care ziceau: „Ai uitat ce ne-a zis Vasile?” „Dar unde-i Vasile, oameni buni?” întreb eu. „S-o repezit chiar acum pînă la maternitatea de scroafe”. Deci, ia-o Petre înspre colectivă, să-l vad pe Vasile lingă purceluși. Aici, la colectivă, am găsit de toate: și hambare noi, și grajduri, și saivane, și aparate noi pen.ru muls, dar pe Vasile caută-l! Iată și maternitatea de scroafe, aproape gata, numai să-i pună acoperișul. „Dar Vasile?” „Vasile? A fost și a plecat. Du-te pe la magazinul universal, îl găsești sigur acolo”. La magazin, lume-o mulțime. Na! Caută un ac în carul cu fin. Strig: „Unde-i responsabilul?” „Poftim! Eu sint!” imi iese în cale un flăcău. „Vreți condica de reclamații? Aveți vreo nemulțumire?” „Da, zic. Is nemulțumit, că-l caut de dimineață pe Vasile Asaftei și nu-i dau de urmă”. „Păi, a fost adineauri pe aici”, sare din mulțime o fată. „L-am văzut intrînd la dispensar”. „Mă, imi zic eu, în drum spre dispen-

sar, parcă s-au înțeles cu toții să mă poarte pe drumuri. Toți îl știu, toți îl cunosc, toți sar să mă ajute, dar după Vasile, tot du-te...”

Tiii! Dar uite ce dispensar, frate! Ditai spital, sau casă de oaspeți, nu alta. Dau îndată de doctor. „Dragă doctore, zic, dă-mi dumneata leacul să-i găsec pe Vasile Asaftei, că dacă-mi spui că nu-i aici, mă arunc pe un pat din ăsta, de dispensar, că nu mai am picioare...” „Liniștește-te, omule, imi zice doctorul, dar mata de ce suferi?” „Iată sufăr, zic, de... Vasile Asaftei” „A, Vasile? Păi m-a ajutat pînă mai înainte, la aranjarea unui salon pentru copii... mi se pare că acum s-a dus la sala de spectacole”. „Unde? Zic eu, gata să leșin, la sala de spectacole? Dar ce e el, bre omule? E artist, că joacă în atîtea locuri?” „Nu-i artist, da-i om inimos, du-te acolo că-l găsești”.

Nici n-am mai întrebat de unde acum în sat și sală de

CU HAZ CU TILC

spectacole, și ia-o într-acolo. Și-n sală ce să vezi: lume multă pe scaune, iar pe scenă, la o masă lungă, mîncă-l-ar prietenii: Vasile Asaftei stătea lingă alți cinci țărani... Stătea și-i tot dădea cu vorba, dar și cu suflet, ba cu haz, ba în ciudat... Va să zică, aici imi ești! Bine că te-am găsit, Vasilică! Acum nu-mi mai scapi. Îi fac eu semn cu mina... El — nimic. Imi spune unul de alături: „Ce vrei, tovarășe? Dacă ai ceva de spus, înscrie-te la cuvînt, că facem și discuții!” Auzi vorbă: să mă înscriu la cuvînt, eu care nu mai puteam scoate o vorbă, de atîta

umblet... Dar eu nu mă las, și-mi întreb vecinul: „Ce adunare e aici?” Dinsul, plin de haz, imi zice: „Nu e adunare, tovarășe, nu vezi că e... repetiție? Că ne vine și nouă un instructor de la oraș, dar azi...”

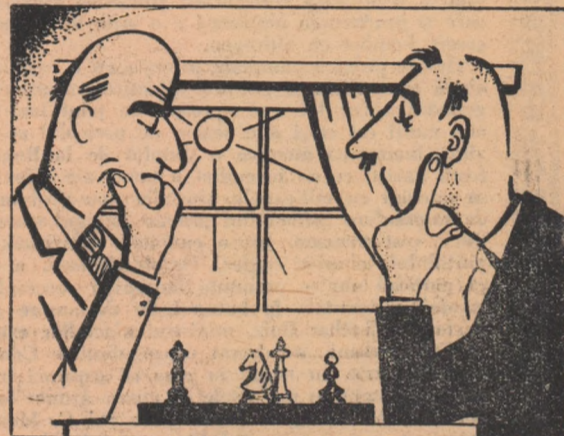
N-am mai apucat să aud ultimele sale cuvinte, că în sală au izbucnit aplauze. Printre aplauze, aud din nou vocea vecinului meu: „Bravo, tovarășe Asaftei, vad că și treaba

asta o conduci la fel de bine ca și colectivă!”

...Discuțiile le-am deschis eu: m-am ridicat ca să mă vadă și Vasile, și am grăit prin... aplauze: o dată că l-am găsit și de o sută de ori că pe bunul meu prieten Vasile Asaftei, zis sfirează, l-am căutat ce l-am căutat și l-am găsit cu atîtea... talente!

Pt. conf. SIG. HOROVITZ

POVESTE ȘAHISTĂ

— Care din noi mută?

(Desene de T. IOANES)

Rodica T. Florea

Acuarelă

Revine uneori în amintiri
Drumeagul strîmt cu șerpui de noroi
Și o cocioabă cu pereți subțiri
Cum multe-au fost cîndva în sat la noi.

Aceeași barză tristă și fragilă
Se aciuă pe hornul fără fum;
O frumusețe albă, inutilă
Pe care-o admirau desculț-m drum.

Trecute vremuri. Nu mai e bordeiul,
Nici ulița, nici omul nevoiaș.
Azi colectivă și-a înscris temeul
Cu case mari și largi ca la oraș.

Motociclete în culori pastel
Modernizează vara peisajul
Mașini și biciclete de oțel
Punctează repetîndu-se, pavajul.

Pe-acoperișuri argintii stă roată
Un semn geometric de televizoare
Iar seara becuri înfloresc deodată
Urcîndu-și kilowații pe contoare.

Dintr-al copilăriei trist decor
Care-a trecut, din zări albastre,
Doar barza își oprește albu-i zbor
Pe-acoperișul nou al casei noastre.

Nu mai e tristă cum era odată
Privirea-i azi, rotundă, scînieiază
Că pentru-un pictor amator din sat
Suiță pe olane, sus..., pozează.

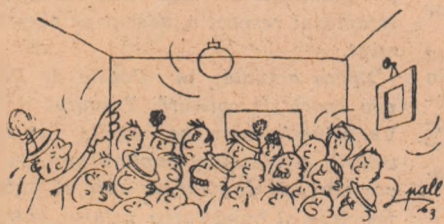
Bibliotecații comunali din Tîream (Carei) și Suciul de Jos (Lăpuș) au adus cărți în sălile de predare a cursurilor agro-zootehnice, recomandîndu-le cursanților.

După terminarea lecțiilor.

Ghiciți care din ei este bibliotecarul?

În multe comune din raionul Sighet, conferințele și alte acțiuni culturale se țin în camere foarte mici, în detrimentul cuprinderii maselor la aceste manifestări.

— Tovarăși! Unul din noi trebuie să iasă afară... ca să intre conferențiarul.

Căminul cultural din comuna Tășnad (Carei) are 7 formații artistice, printre care și una de teatru de păpuși.

Pregatiri pentru spectacol.

În Rona de Jos (Sighet) au fost înregistrați în acest an doar 11 cititori.

— De ce te mai duci la bibliotecă, dacă tot nu citești nimic?
— Sint activist cultural și trebuie să dau exemplu!

(Desene de T. PALL)